

समाज भूषण बाबूराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे २

सत्रांत परिक्षा २०१७-२०१८

विषय - मराठी (G-2) आधुनिक मराठी साहित्य व उपयोजित मराठी

पुस्तक - १) जीवनवेध व उपयोजित व्यावहारिक मराठी

वेळ - २ तास

द्वितीय वर्ष, कला

गुण - ६०

- प्र.१ पुढील पैकी एका विषयावर अर्जलेखन करा. ५
- अ) तुमच्या महाविद्यालयात शिष्टवृत्ती मागणीसाठी अर्ज करा.
किंवा
ब) शिक्षणसंचालक कार्यालयात शिक्षक पदासाठी अर्ज करा.
२. खालील परिच्छेदातील अशुद्ध शब्द शुद्ध करून परिच्छेद लिहा. १०
- ब्रिटीशांच्या आगमणानंतर महाराष्ट्रात आधुनीक शीक्षणाचा पारंभ झाला. या घटनेला दोनशे वर्षे पुर्ण होत आहेत. या दिर्घ कालपटात शीक्षणाचा प्रसार-प्रचार अंगिकाराचे नेटाने प्रयत्न झाले. हे प्रयत्न वीवीध स्तरांवरील होते. शिक्षणावीषयी लोकांमध्ये जागरूती निर्माण करणे मुलामुलिनं शीकविणे त्यांना शीष्यवृत्ती देणे, उलमोलम ज्ञाण संपादन्याची संदी मीळवून देणे, शाळा-महावीद्यालये काढणे, त्यावेळी हे आधुनीक ज्ञान आतमसात करने अशा प्रकारचे प्रयत्न झाले. स्वतासोबत इतरांचे जिवन उजळुन टाकण्याचे, व्यापक नि विसतृत आत्मभाणाची, प्रगल्भ सामाजीक बांधिलकीची प्रक्रिया महाराष्ट्रात सुरू झाली. परीवरतनाच्या परवात अनेकांनी स्वताचे जिवन ध्येयपूर्तीसाठी ओवाळून टाकत समाजासाठी कार्य उभारले.
- प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ५) १०
१. चरित्राची व्याख्या लिहा.
२. चरित्रलेखन कोणत्या हेतूने केले जाते.
३. चरित्रलेखन करताना कोणत्या गोष्टीचे पथ्य लेखकाला पाळावे लागते ?
४. चरित्ररचनेची तीन अंगे कोणती ?
५. मराठीतील पहिला चरित्रग्रंथ कोणता ?
६. चरित्र लेखकाला चरित्र लिहिताना कोणती जबाबदारी पार पाडावी लागते ?
- ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ५) १०
१. सावित्रीबाई फुले यांनी कोणत्या मूल्यांच्या प्रस्थावनेसाठी कार्य केले ?
२. 'महर्षि धोंडो केशव कर्वे निष्काम कर्मयोगी' या पाठाचे लेखक कोण आहेत ?
३. महाराजा सयाजीराव गायकवाड हे कोणत्या संस्थानाचे राजे होते ?
४. प्रबोधनकार ठाकरे यांनी आईच्या कोणत्या स्वभावाचे वर्णन केले आहे ?
५. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या शिक्षणसंस्थेचे नाव सांगा.
६. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर न्यूयॉर्कला कशासाठी गेले होते ?
७. सांजवात या लेखातील पात्रांची नावे सांगा.

प्र.३ अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही १)

५

१. आत्मचरित्र साहित्य प्रकारचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

२. तुम्ही वाचलेल्या कोणत्याही एका आत्मचरित्राबद्दल थोडक्यात माहिती द्या.

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

५

१. सावित्रीबाई फुले यांची स्वभाववैशिष्ट्ये सांगा.

२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे पैलू पाठाच्या आधारे थोडक्यात सांगा.

३. आनंदीबाई शिर्के यांची आई पुण्यास कोणत्या कारणासाठी आली होती ?

४. भाऊसाहेब हिरे यांनी शेतकऱ्यांसाठी कोणते कार्य केले ?

प्र.४ अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

१५

१. सावित्रीबाई फुले यांच्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्याचा आढावा घ्या.

२. महर्षि कर्वे यांनी केलेल्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्याची चर्चा करा.

३. महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी केलेल्या कार्याचा परीचय करून द्या

४. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांना शिक्षणातील दीपस्तंभ का म्हटले आहे ?

